

Anonieme AIVD'ers aan het woord

De Amerikaanse Jill Magid sprak met AIVD'ers en maakte er een kunstwerk van. Haar gesprekspartners kwamen regelmatig niet opdagen.

Eigenlijk zijn AIVD'ers ook maar mensen. De ambtenaren die in aanraking komen met belangrijke staatsgeheimen spelen gewoon in een band, zijn geboren in de jaren zestig, zijn fotograaf of katholiek, beschikken over een Hotmailadres en hebben kinderen. De jonge, maar reeds gevestigde Amerikaanse kunstenaar Jill Magid (1973), deels woonachtig in Amsterdam, sprak met achttien anonieme AIVD'ers in onopvallende barretjes en kroegen en verwerkte de uitkomsten van die gesprekken in een tentoonstelling met neokunstwerken. Die opstelling vormt een belangrijk onderdeel van de tentoonstelling *Article 12* en is nu te zien in het Haagse kunstcentrum Stroom.

De kunstwerken zijn intrigerend. Het geeft een klein inkijkje in het leven van de mensen in een niet-alledaagse organisatie als de AIVD. Het knisperende van de elektriciteit – neon werkt alleen onder hoge spanning – en het felrode licht in de vrij donkere ruimte geven de tentoonstelling een spannend effect.

De expositie heeft haar wortels in 2005, toen het toekomstige hoofdkantoor van de AIVD in Zoetermeer werd gerenoveerd. Vanuit de procentageregeling voor beeldende kunst bij rijksgebouwen, kwam er via het Atelier Rijksbouwmeester geld voor kunst ter beschikking, dat de dienst zelf kon uitgeven. Jill Magid werd geselecteerd, een kunstenaar die gefascineerd is door thema's van observatie en openbaarheid. Om het werk

Article 12 is nog tot en met zondag 15 juni te zien in Stroom, Hogewal 1-9, Den Haag. De toegang is gratis. Meer info: www.stroom.nl

te maken, sprak ze in onopvallende kroegjes met AIVD'ers. De afspraken werden op een welhaast James Bond-achtige wijze gemaakt: Magid kreeg simpelweg de opdracht om op een bepaald moment ergens te zijn. De gesprekken verliepen anoniem. Het kwam regelmatig voor dat de tegenpartij niet eens kwam opdagen.

Het is bijzonder dat Magid de kans kreeg zo persoonlijk met medewerkers van de AIVD te spreken. Om dat aan te geven zijn haar boeken met aantekeningen ook zo tentoongesteld: dichtgeslagen en achter glas, met de archiefdoos van de dienst erbij, want na de tentoonstelling gaan ook die het archief in. < [RvdD]